

Kunnanhallituksen valinta

KHALL 22.05.2023 § 127
194/00.00.01/2023

Kuntalain 30 §:n mukaan kunnan toimielimiä ovat valtuuston lisäksi kunnanhallitus, lautakunnat ja johtokunnat, niiden jaostot sekä toimikunnat. Kunnanhallituksen asettaa valtuusto.

Kuntalain 32 §:n mukaan toimielimen jäsenet valitaan valtuuston toimikaudeksi, jollei valtuusto ole päättänyt, että heidän toimikautensa on valtuuston toimikautta lyhyempi tai kuntalaissa toisin säädetä.

Hallintosäännön 8 §:n mukaan kunnanhallituksen toimikausi on kaksi (2) vuotta.

Hallintosäännön 22 §:n mukaan kunnanhallituksen tehtävänä on kuntalais- sa säädetyn lisäksi valtuuston asettamien tavoitteiden puitteissa johtaa, valvoa ja arvioida kunnan strategian toteuttamista sekä vastata kuntataloudesta ja muiden yleisten toimintaedellytysten säilymisestä huolehtimalla toiminnan ja talouden suunnittelusta.

Kunnanhallitus vastaa kunnan asuntoviranomaisena toimimisesta, kaavoituksesta, maaseutuhallinnosta sekä kunnan markkinoinnista, kehittämisestä ja elinkeinopolitiikasta. Kunnanhallitus seuraa sosiaali- ja terveystalouden järjestämistä.

Hallintosäännön 8 §:n mukaan kunnanhallituksessa on seitsemän (7) jäsentä, joista valtuusto valitsee kunnanhallituksen puheenjohtajan ja kaksi (2) varapuheenjohtajaa. Puheenjohtajalla ja jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Kunnanhallituksen jäsenet ja varajäsenet valitaan valtuutettujen tai varavaltuutettujen keskuudesta. Kunnanhallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat on valittava valtuutettujen keskuudesta.

Kuntalain 33 §:n mukaan puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat valitaan samassa vaalitoimituksessa, jollei valtuusto ole päättänyt puheenjohtajamallista.

Kuntalain 71 §:ssä on määrätty yleinen vaalikelpoisuus kunnan luottamustoimeen. Sillä tarkoitetaan edellytyksiä, jotka henkilön on täytettävä, jotta hänet voidaan ylipäätensä valita kunnan luottamustoimeen.

Vaalikelpoinen kunnan luottamustoimeen on henkilö:

- 1) jonka kotikunta kyseinen kunta on;
- 2) jolla on jossakin kunnassa äänioikeus kuntavaaleissa sinä vuonna, jona valtuutetut valitaan tai vaali muuhun luottamustoimeen toimitetaan ja
- 3) jota ei ole julistettu vajaavaltaiseksi.

Kuntalain 73 §:n mukaan vaalikelpoinen kunnanhallitukseen on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:

- 1) välittömästi kunnanhallituksen alaisena toimiva kunnan palveluksessa oleva henkilö;

- 2) henkilö, joka on kunnanhallituksen tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;
- 3) kunnan palveluksessa oleva henkilö, joka lautakunnan esittelijänä tai muuten vastaa kunnanhallituksen käsiteltäväksi tulevien asioiden valmistelusta;
- 4) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä tai säätiössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle kunnanhallituksessa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.

Henkilöstön edunvalvonnasta asianomaisessa kunnassa huolehtivan yhteisön hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen puheenjohtaja ei ole vaalikelpoinen kunnanhallitukseen. Vaalikelpoinen ei myöskään ole henkilö, joka yhteisön neuvottelijana tai muussa vastaavassa ominaisuudessa vastaa edunvalvonnasta.

Enemmistön kunnanhallituksen jäsenistä on oltava muita kuin kunnan tai kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa olevia henkilöitä.

Edellä 1 momentin 4 kohtaa ei sovelleta kunnan määräysvallassa olevan yhteisön hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäseniin.

Lähtökohtana on, että henkilö, joka ei ole vaalikelpoinen valtuustoon, ei ole vaalikelpoinen myöskään kunnanhallitukseen. Vaalikelpoisuudesta valtuustoon säädetään kuntalain 72 §:ssä.

Vaalikelpoinen valtuustoon ei ole:

- 1) valtion virkamies, joka hoitaa välittömästi kunnallishallintoa koskevia valvontatehtäviä;
- 2) kunnan palveluksessa oleva henkilö, joka toimii kunnanhallituksen tai lautakunnan tehtäväalueen johtavassa tehtävässä tai sellaiseen rinnastettavassa vastuullisessa tehtävässä;
- 3) kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa oleva henkilö, joka asemaltaan voidaan rinnastaa 2 kohdassa tarkoitettuun kunnan palveluksessa olevaan henkilöön;
- 4) kuntayhtymän jäsenkunnan valtuuston osalta kuntayhtymän palveluksessa oleva henkilö, joka asemaltaan voidaan rinnastaa 2 kohdassa tarkoitettuun kunnan palveluksessa olevaan henkilöön.

Kuntalain 70 §:n mukaan luottamustoimeen voidaan valita vain henkilö, joka on suostunut ottamaan toimen vastaan. Suostumus on annettava ennen kuin henkilö valitaan luottamustoimeen. Laissa ei säädetä suostumuksen kirjallisesta muodosta, lukuunottamatta valtuustoehdokkaan antamaa suostumusta. Suositeltavaa on ottaa kaikki suostumukset kirjallisina, jolloin annettu suostumus voidaan tarvittaessa näyttää toteen.

Tasa-arvolain 4 a §:n 1 momentin mukaan kunnallisissa toimielimissä lukuun ottamatta valtuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisestä syystä muuta johdu. Lain

mukaisen sukupuolikiintiön on toteuduttava sekä varsinaisten ja varajäsenten kohdalla.

Toimielinten jäsenille valitaan henkilökohtaiset varajäsenet (kuntalain 31.3 §). Varajäsenet valitaan aina samassa vaalitoimituksessa kuin varsinaiset jäsenet. Varajäsenten ollessa henkilökohtaisia, ehdokkaana on käytännössä varsinaisen jäsenen ja hänen henkilökohtaisen varajäsenensä muodostama ehdokaspari.

Jos kunnanhallituksen jäsenten, varajäsenten, puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valinnasta ollaan yksimielisiä, voidaan vaali suorittaa yksimielisenä ilman varsinaista vaalitoimitusta. Mikäli valittavista henkilöistä ei päästä yksimielisyyteen, toimitetaan vaali pääsääntöisesti enemmistövaalitapaa noudattaen. Mikäli kuitenkin riittävä määrä valtuutetuista vaatii, vaali on toimitettava suhteellisenä.

Valmistelija	Hallinnon asiantuntija livari Käkelä puh. 044 778 0226, sähköposti: etunimi.sukunimi(a)asikkala.fi
Esittelijä	Kunnanjohtaja Ikola-Norrbacka Rinna
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle, että se päättää: 1. valita kunnanhallitukseen seitsemän (7) jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet 31.5.2025 päättyvälle toimikaudelle ja2. nimetä varsinaisiksi jäseniksi valituista puheenjohtajan sekä ensimmäisen ja toisen varapuheenjohtajan 31.5.2025 päättyvälle toimikaudelle.
Päätös	Ehdotus hyväksyttiin.